GLOBALT FOKUS BEMÆRKER

Tæt på hverdagen, langt fra verden
Efter 69 dages forhandlinger er en ny regering nu på plads med Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Moderaterne. Enhedslisten og Alternativet udgør det parlamentariske grundlag.

Firkløverregeringen har Mette Frederiksen (S) i spidsen og Lars Løkke Rasmussen (M) som udenrigsminister. Dermed er Løkke Rasmussen igen den ansvarlige minister for dansk udviklingssamarbejde og ansvarlig for realisering af regeringsgrundlaget 'Det politiske grundlag for firkløverregeringen' på det udviklingpolitiske område.

VI GLÆDER OS OVER: DANMARK STÅR FAST PÅ 0,7 PROCENT EFTER EN AFGØRENDE VALGKAMP OG GLOBALE NEDSKÆRINGER

Regeringen fastholder udviklingsbistanden på 0,7 procent af BNP. Fastholdelsen af forpligtelsen skal ses i samspil med en udenrigspolitik, der lægger vægt på stærke alliancer og partnerskaber i en geopolitisk forandret virkelighed, hvor den globale stabilitet er under pres. Regeringsgrundlaget rummer en vigtig erkendelse af, at vi må håndtere globale udfordringer i koalitioner med andre lande.

Det er positivt, at regeringen fastholder et stærkt globalt udsyn og anerkender, at Danmark ikke kan isolere sig fra resten af verden. Særligt i en tid, hvor mange lande skærer ned i deres udviklingsbistand, er det et stærkt signal at sende. Opretholdelsen af finansieringsforpligtelsen på 0,7 procent i udviklingsbistand er et afgørende grundlag for, at Danmark kan fortsætte med at være en troværdig og stabil alliancepartner og have en stærk stemme i globalt samarbejde.

Regeringsgrundlaget fremhæver også EU som en vigtig platform for dansk udenrigspolitik og globale alliancer. For at følge ambitionerne til dørs bliver det vigtigt, at Danmark bruger sin stemme i EU til at styrke EU's globale engagement i forhandlingerne om EU's kommende flerårige finansielle ramme og sikrer opretholdelsen af principper om ligeværd og menneskerettigheder.

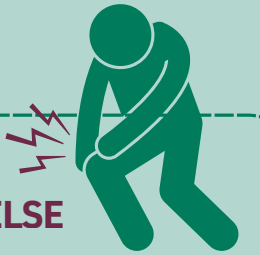

DET ØMME PUNKT: ØKONOMIEN FASTHOLDES, MEN UDVIKLINGSSAMARBEJDET MANGLER POLITISK UDFOLDELSE

Valgets udviklingspolitiske kamp om 0,7 procent i udviklingsbistand bliver slået fast i regeringsgrundlaget, det er dog med en spinkel politisk udfoldelse af det udviklingspolitiske område. Hverken udviklingssamarbejdet eller den eksisterende strategi "Verden i opbrud – Partnerskaber i udvikling" fremgår af regeringsgrundlaget. Vi læser den manglende udfoldelse i forlængelse af, at Lars Løkke Rasmussen fortsætter som udenrigsminister med ansvar for udviklingssamarbejdet, og derfor forventer vi, at linjen, som vi kender fra den forrige regeringsperiode, fortsætter ind i denne periode.

Men den manglende udfoldelse er en markant forskel fra forrige regeringsgrundlag, hvor visioner og nye planer for strategier for udviklingssamarbejdet blev varslet i regeringsgrundlaget.

Regeringsgrundlaget har overordnet set en vision og fokus på kommende generationer, men uden at der skabes blik for den globale sammenhæng og betydningen for fremtiden.

I Globalt Fokus kunne vi have ønsket at se en udfoldelse af en fortsat forankring i menneskerettigheder og fattigdomsbekæmpelse, samt et samarbejde med et mangfoldig civilsamfund, hvor lokalt ejerskab og lederskab står centralt. På vegne af medlemmer har Globalt Fokus arbejdet for at civilsamfundet anerkendes som et mål i sig selv og som en central strategisk partner i at løfte de danske prioriteter. Dette vil vi fortsætte med at arbejde for ind i den nye regering.

VI HOLDER ØJE MED: GLOBALE ALLIANCER, NORDISK SAMARBEJDE OG DET MULTILATERALE

Regeringsgrundlaget understreger, at Danmarks globale engagement skal bygge på ligeværdige partnerskaber forankret i fælles interesser. Grundlaget fremhæver både EU, Norden og enkelte bredere alliancer med f.eks. Canada og Frankrig. Det er et vigtigt værktøj i en geopolitisk opbrudstid, at regeringen vil styrke både relationer og koordination med lande, der deler grundlæggende værdier og forpligtelser til det regelbaserede samarbejde. Konkret og i kobling med udviklingspolitikken og ligeværdige partnerskaber fylder de globale alliancer dog ikke indholdsmæssigt meget i teksten. I stedet er der særligt fokus på det nordiske samarbejde, der fremhæves som unikt bl.a. med henvisning til den fælles nordisk internationale troværdighed og respekt. Fra Globalt Fokus vil vi særligt holde øje med, hvordan regeringen vil opretholde og bære den særlige nordiske troværdighed, der bl.a. hviler på værdier om menneskerettigheder, ligestilling og høje, grønne ambitioner, ind i globale fora med afsæt i traditionen om stærke nordiske udviklingssamarbejder for en mere lige og retfærdig verden.

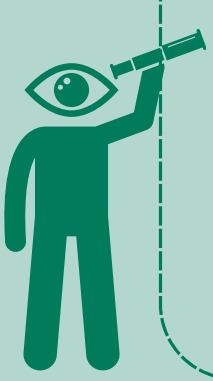

Et bud på sidstnævnte udlægges kort i grundlaget, der bl.a. understreger, at man vil styrke det danske engagement i "bærende institutioner" som FN, WHO og WTO og arbejde for reformer af det multilaterale system. Omend man kunne ønske sig flere detaljer om, hvilke principper regeringen vil bære med sig ind i det multilaterale, er det værd at bemærke, at man vil arbejde for at modernisere det internationale finansielle system for at sikre mere ligeværdig repræsentation. Samtidig understreges det, at man ikke vil træde ud af internationale konventioner – en afgørende position for netop at opretholde Danmarks troværdighed på rettighedsområdet. Vi ser frem til at se, hvordan civilsamfundets langsigtede partnerskaber kan understøtte regeringens arbejde med alliancer og opbakningen til et multilateralt samarbejde - både globalt, i EU og i norden.

DEN SVÆRE BALANCEGANG: NATIONALE GRØNNE AMBITIONER BØR GÅ HÅND I HÅND MED DE GLOBALE

Regeringsgrundlaget er historisk stærkt på klima og indeholder en række nye og mere udfoldede ambitioner for klima, energi, natur og grøn omstilling i Danmark og Europa. Netop derfor er det desto mere iøjnefaldende, at ambitionerne for den globale klimapolitik og klimaretfærdighed næsten er fraværende. I det globale afsnit nævnes det, at regeringen fortsat vil imødegå klimaforandringerne, arbejde for en ambitiøs EU-tilgang til opfyldelsen af 2040-klimamålet og bruge det nordiske samarbejde som platform for klimaindsatser i EU og med andre lande. Til sammenligning indeholdt det forrige regeringsgrundlag et selvstændigt afsnit om "Den globale klimaindsats" med konkrete målsætninger om bl.a. støtte til tab og skader og Danmarks klimafinansieringsforpligtelser.

Det er positivt, at den nye regering vil øge fokus på Danmarks forbrugsbaserede klimaaftryk og hæve klimamålet for 2035 til 85 procent. Det bringer Danmark tættere på sin retfærdige andel af de globale reduktioner og sender samtidig et vigtigt signal i en tid, hvor flere lande trækker sig fra klimahandling. Det er også positivt med en CO_2-afgift på krydstogtskibe og privatfly. Nu er det vigtigt at sikre, at provenuet går til klimaindsatser, og at midlerne kanaliseres til klimafinansiering i det globale syd, så Danmark igen kan tage en global førertrøje for en grøn og retfærdig fremtid.

Det er derfor afgørende, at "den grønneste regering nogensinde" har klare konkrete ambitioner, der også gælder globalt. Og det er værd at huske, at Danmark – trods sin størrelse – tidligere har sat markante internationale aftryk gennem et aktivt klimadiplomati.

VI MINDER OM: CIVILSAMFUNDET ER EN DEL AF DET DEMOKRATISKE VÆRN I EN UROLIG VERDEN

Vi glæder os over det stærke fokus på at værne om det danske demokrati i en global usikker tid, og at civilsamfundet sammen med kunst, kultur og idrætsliv anses som en central aktør heri. Af konkrete initiativer er centralt at fremhæve "foreningslivets trepart", der skal bestå af hovedorganisationer i foreningslivet, kommuner og fonde, med opgave om at løse store samfundsopgaver og løfte Foreningsdanmark. Dertil kan fremhæves fortsættelsen af indsatsen for at "fjerne unødvendigt bøvl og besvær" i foreningslivet samt en ny model for grundfinansiering af civilsamfundet. Derudover vil regeringen sikre implementeringen af 'Aftale om et stærkere værn om demokratiet' fra februar i år, der indeholder lovende sprogbrug omkring friheden til at udtrykke sine holdninger uden frygt for intimidering og repressalier. Men aftalen vil også forbedre "politiets mulighed for at flytte demonstrationer ud fra en proportionalitetsafvejning for at beskytte andres rettigheder og friheder." Vi vil derfor holde et vågent øje med demokratiinitiativer som disse med henblik på beskyttelsen af civilsamfundets råderum.

Det store fokus på foreningslivet i Danmark er vigtigt og lovende. Dog minder vi om, at civilsamfundet ligeledes er en kernedemokratisk garant og aktør på globalt plan, der modarbejder den demokratiske tilbagegang og stigende polarisering, herunder digitalt. Civilsamfundet bidrager hver dag til at værne om de internationale konventioner og grundlæggende rettigheder, som regeringen viser fortsat tilslutning til. Derfor bør civilsamfundet indtænkes og inddrages aktivt som nøgleaktør i udviklings- og udenrigspolitisk sammenhæng.